



Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

HRVA

HRVATSKI JEZIK

viša razina

KNJIŽEVNOST, NEKNJIŽEVNI TEKST I JEZIK

OGLEDNI ISPIT

DRŽAVNA MATURA 2021./2022.

HRVA.00.HR.T.K1.48



45340

Način **označavanja odgovora** na listu za odgovore:

A	<input checked="" type="checkbox"/>	B	<input type="checkbox"/>	C	<input type="checkbox"/>
---	-------------------------------------	---	--------------------------	---	--------------------------

Način **ispravljanja pogrešaka** na listu za odgovore:

A	<input checked="" type="checkbox"/>	B	<input type="checkbox"/>	C	<input checked="" type="checkbox"/>
---	-------------------------------------	---	--------------------------	---	-------------------------------------

C *IK*

Prepisan točan odgovor Skraćeni potpis

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte **sve** upute i **slijedite ih**.

Ne okrećite stranicu i **ne rješavajte** zadatke dok to **ne odobri** voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na **sve** ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **100** minuta.

Ispred svake skupine zadataka **uputa** je za rješavanje. **Pozorno** je pročitajte.

Možete pisati po stranicama **ove** ispitne knjižice, ali **odgovore** morate **označiti** znakom **X** na **listu za odgovore**.

Na **2.** stranici ove ispitne knjižice prikazan je **način ispravljanja** pogrešaka.

Pri **ispravljanju** pogrešaka **potrebno** je staviti **skraćeni** potpis.

Zabranjeno je potpisati se **punim** imenom i prezimenom.

Upotrebljavajte **isključivo kemijsku** olovku kojom se piše **plavom** ili **crnom** bojom.

Kada riješite zadatke, **provjerite** odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima **48** stranica, od toga **2** prazne.

I. Književnost i neknjiževni tekst

Zadatci uz polazni tekst

Zadatci višestrukoga izbora

U zadatcima višestrukoga izbora **od više** ponuđenih odgovora samo je **jedan točan**.

Točan odgovor morate **označiti** znakom **X** na **listu za odgovore**.

Točan odgovor donosi **jedan bod**.

Zadatci od **1.** do **30.** odnose se na **polazne tekstove**.

„Ganutljive opaske”

Prerano sam se rodio za ravnodušnosti zemlje.
S vijekom moje duše umrle su gatke¹.
Našao sam istinu po svom srcu, a to je da su slatke
i patnje kad se u kutu mirna doma drijemlje.

Naučio sam se ljubiti stvari sitne i nevažne.
I malenkost me o bitnom čaru uči.
Ja cijenim čašu vode i pogačice ražne,
a u dnu vode sna tek me oblak muči.

Ja cijenim na zemlji dobru jednostavnost
i nejasnoću, što je sunce od jasnoće.
Moja rijeka teče strujom zaboravnost,
daleko sam od kavage, tuče, zle riječi i sve zloće.

Od mene počinje era koja još ne počne.
Biti daleko, to je moja bit, i sebe skriti
u klupku borbe, mrtvac bez grobišne ploče,
i bez potrebe, od milja, za se, na se suze liti.

Ima pod mojom kožom predragog Narcisa²,
jer suviše je strasan naslijeđeni Adam.
I moja usna slasni eter³ sisa,
na crni usud nikad se ne jadam.

¹ gatka – narodna pripovijetka čudesnoga sadržaja

² Narcis – mitološki mladić koji se zaljubio u svoj odraz u vodi

³ eter – nadzemaljski prostor, nebo, svemir, drugi svijet

Još ću na kraju voljeti vrline
i pravi čovjek mene će da divi.
Jer gade mi se pljuvačke i sline
i shvatam kad se prijateljski živi.

Prebolio sam strasti, pa i ljutu pizmu⁴.
Prekužio sam gnjev na vjerolomstvo.
Prostosrdno se čudim vandalizmu.
Ja bivam mlađi. Svijete, ja sam tvoje potomstvo.

Tin Ujević

⁴ pizma – mržnja, pakost, zloba

1. Što od sljedećega lirskomu subjektu **tegoban** život čini podnošljivim?

- A. osjećaj nadmoći nad običnim ljudima
- B. mudrost narodnih pripovjedaka
- C. spokoj vlastitoga doma
- D. divljenje drugih ljudi

(1 bod)

2. U kojemu od sljedećih stihova lirski subjekt **objašnjava** svoju **samodopadnost**?

- A. „Prerano sam se rodio za ravnodušnosti zemlje.”
- B. „Naučio sam se ljubiti stvari sitne i nevažne.”
- C. „Ima pod mojom kožom predragog Narcisa,”
- D. „i pravi čovjek mene će da divi.”

(1 bod)

3. Kojim se od sljedećih izraza ukazuje na **skromnost** lirskoga subjekta?

- A. ravnodušnost zemlje
- B. pogačica ražna
- C. klupko borbe
- D. crni usud

(1 bod)

Homer, „Odiseja”

Tada koljena klonu Odiseju i milo srce,
On se ozlovolji i svom progovori junačkom srcu:
„Jadna li mene, što ima zadèsit još napokon mene?
Sada se bojim da nije prorèkla boginja pravo,
Koja mi reče da imam na pučini trpjeti jade
Prije negoli dođem u očinsku zemlju, i sada
Sve se izvršuje to! Oblačine kakve li stere
Po nebu širokom Zeus! Uzmućuje more; oluje
Svakakvih vjetrova jure. Sad smrt me prijeka zacijelo
Čeka. Blaženi tripud i četirput Dànajci oni
Na polju širokom trojskom što padoše služeć Atrídma!
O da poginuh i ja, sudbina da me je snašla
Onaj dan kad Trojanci veòma mnogi na mène
Kraj Pelióna mrtva mjedòkovna bacahu koplja,
Časno bih sahranjen bio, Ahejci bi glas mi raznèsli,
A sad je suđeno meni da kukavnom poginem smrću!”

Kad on izrekne to, s visine veliki talas
Strašno se obori na nj i čamac uzljulja njegov,
A sam daleko padne od čamca, pusti iz rùku
Kormilo; katarku¹ njemu po srèdini prebije strašna
Bura udariv o nju u onoj vjetrova smjesi,
U vodu padne daleko jedrena motka i jebro,
A on u vodu bačen od tàlasa dugo se nije
Od sile golemog vala pomoliti mogó, jer ruho
Što mu ga dade divna Kalìpsa sad mu otèža.
Kasno izroni tek, iz ústa je pljuvao vodu
Slanu i gorku, a silna i s glave mu curila voda.
Ali se čamca sjeti i opet u mucu teškoj,

¹ katarka – mali jarbol

Pa se zagna za njime i uhvati ga sred vála
Te se posadi u nj od skončanja i smrti bježeć.
Čamac mu amo tamo ponesu po moru vali;
Kao kad jesenji Borej ponese po polju čičke
Koji se čvrsto drže, po pūčini tako su vjetri
Nosili amo tamo Odiseja divnoga čamac.
Sad ga je Boreju Noto dobacio neka ga nosi,
A sad Zefiru Euro prepustio neka ga goni.

4. Na čemu Odisej zavidi Danajcima?

- A. na tome što su imali kvalitetnu bojnu opremu
- B. na tome što im je Zeus pomogao
- C. na tome što su služili Atridima
- D. na tome što su časno poginuli

(1 bod)

5. Zašto je Odiseju dugo trebalo da izroni iz mora?

- A. jer mu se odjeća natopila vodom
- B. jer je zadobio udarac u glavu
- C. jer je pokušao spasiti kormilo
- D. jer ga je poklopilo jedro

(1 bod)

6. Koja je tvrdnja o Boreju točna?

- A. Borio se u Trojanskome ratu.
- B. Jedan je od vjetrova.
- C. Odisejev je suputnik.
- D. Služio je Kalipsi.

(1 bod)

Ksaver Šandor Gjalski, „Illustrissimus¹ Battorych”

Dok se u Ugarskoj napredna stranka, barem iz početka, borila s bečkom kamarilom² skroz na historičkom temelju i tek branila historičkim razvitkom uzdržanu³ i opravdanu samostalnost Ugarske od bečke uprave i tako stajala na stanovištu koje je Batoriću bilo skroz razumljivo: u Hrvatskoj su novi ljudi baš taj historički temelj sve više i više napuštali i stavljali ciljeve skroz tuđe dotadašnjemu razvitku, koji nisu bili ni u kakvom historičkom savezu s Hrvatskom. Dok je probuđena narodna svijest bila u granicama, određenima prošlošću, Batorić je također krepko stajao uz taj pokret. Ta kao mlad čovjek živio je u doba biskupa Vrhovca. Uz Kuševića i Ožegovića znanstvenom je radnjom na latinskom jeziku suzbijao ludosti mađarskih nazoviučenjaka koji su nijekali političku osebnost kraljevine Hrvatske. Dapače i usred Ugarske, gdje je najviše boravio, svakom je prilikom branio uz „jura municipalia”⁴ također kraljevinu Hrvatsku, kano posestrimu Ugarske, a zloglasnoga virovitičkoga podžupana Ivana Salopeka javno je u kući velikaša nazvao Efijaltom⁵ svoje domovine. Isto je tako prijatno pratio razvitak probuđene narodne svijesti premda mu bijaše umnogom nerazumljivo čitavo to naprezanje i nastojanje mladih ljudi, (...) Osim toga bio je već čovjek stariji i visoki dostojanstvenik, pa ga je sve to priječilo da se svim žarom prikupi u onaj zanosni krug naših prvaka koji je sav poezijom, a ničim drugim, odisao i živio. (...)

U takvo vrijeme mogu se uzdržati i dalje popeti samo odlučni značajci. Batorić se naskoro uvjeri o tom. Poslaše ga na istragu protiv „iliraca” usku županiju. On je to shvatio kao građansku parnicu, pa se je držao strogo objektivnoga prava. No to se nije sviđalo Mađžarima i prijateljima njihovim koji su mislili da

¹ „illustrissimus” – presvijetli

² kamarila – skupina koja intrigama usmjerava javne poslove u svoju korist

³ uzdržanu – održanu

⁴ „jura municipalia” – staleška prava

⁵ Efijalt – simbol izdaje

će barem deset iliraca vidjeti na vješalima. A i ilirci se oboriše na nj što ih zove na sud radi činâ skroz patriotskih i za „probuđenje narodne svijesti potrebitih”.

7. **Za što** se prema pripovjedačevu iskazu **zalagala** napredna stranka u Ugarskoj?

- A. za ugarsku autonomiju u odnosu na Beč
- B. za pripojenje Hrvatske Ugarskoj
- C. za prava Hrvata u Ugarskoj
- D. za ugarsko-hrvatski savez

(1 bod)

8. Koja od sljedećih tvrdnja opisuje Batorićeva **politička uvjerenja**?

- A. Hrvatska se mora boriti za svoju opstojnost na temelju **povijesnoga prava**.
- B. Nacionalna svijest u Hrvatskoj mora se **poticati umjetničkim stvaranjem**.
- C. Hrvatska treba pravne poslove **uskladiti** s odredbama **bečke uprave**.
- D. **Izdajnici** domovine moraju se kazniti **vješanjem**.

(1 bod)

9. Koja je tvrdnja o Batorićevu vođenju parnice **protiv iliraca točna**?

- A. Smatra da povjereni zadatak **nije** u skladu s njegovim **položajem**.
- B. **Pripremao** se čitajući znanstvene rasprave na **latinskome** jeziku.
- C. U istrazi se **nije priklonio nijednoj** političkoj opciji.
- D. **Zanosno** je prionuo vođenju istrage.

(1 bod)

Ranko Marinković, „Kiklop”

Veče mi se ljupko smiješi i obećava lijep dan – sutrašnji. Meteorološko sutra: i dalje lijepo i toplo vrijeme. (Zima odgađa dolazak, produljuje nam preljubazno ovu posljednju jesen.) Pedagoško sutra: drago dijete, moraš misliti na „sutra”. Političko sutra: Staljin mignuo Hitleru – harašo¹? – Hitler odmignuo – natürlich². Historijsko sutra: i kad ljudi otkriše božansku moć materije, ona zavlada njima i pomuti im pamet, uništi život, a onda proguta i samu sebe i pretvori se u Silu koja uništi sve zakone i nema više ni jedne svijesti koja bi je u ime Hegela mogla proglasiti glupom. Estetsko sutra: kad je čovjek otkrio rugobu materije, umjetnici postadoše obrtnici ružnoga. Geografsko sutra: a ovaj ogromni poluotok koji ovdje vidite zvao se Evropa. Ovdje je živio dvonožac koji je sastavljao neke radnje koje su oni nazvali „tragedijama”, a zvao se Šekspir. Kako se to ime pisalo više se ne zna, jer je ostalo zapisano u nekom pismu koje danas nazivamo ruskim pismom. Filozofsko sutra: neće biti sutra. Sila će ispiti sve vrijeme i progutati sav prostor i utonut će, od sitosti i dosade, u vječni san. I kad proteče jedna vječnost, protegnut će se i zijevnuti mamurno, kao pijanica nakon lude terevenke u kojoj je sve oko sebe porazbijao, i pitat će gdje su stvari, gdje su ljudi? i osjetit će oko sebe strahovitu samoću i prazninu.

¹ harašo – rus. dobro

² natürlich – njem. naravno

10. Što je **tema** polaznoga teksta?

- A. promišljanje o budućnosti
- B. uloga društvenih znanosti
- C. položaj umjetnika u društvu
- D. sukob duhovnih i materijalnih vrijednosti

(1 bod)

11. Koja se riječ odnosi **na umjetnike**?

- A. dijete
- B. obrtnik
- C. pijanica
- D. rugoba

(1 bod)

12. **Na koju** se riječ odnosi **podcrtana** riječ u sljedećemu primjeru?

„(...) i kad ljudi otkriše božansku moć materije, ona zavlada njima i pomuti im pamet, uništi život, a onda proguta i samu sebe i pretvori se u Silu koja uništi sve zakone i nema više ni jedne svijesti koja bi je u ime Hegela mogla proglasiti glupom.”

- A. na moć
- B. na pamet
- C. na Silu
- D. na svijest

(1 bod)

Mihail Afanasevič Bulgakov, „Majstor i Margarita”

Nikanora Ivanoviča Bosojeva, predsjednika stambene zajednice kuće br. 302-bis u Sadovoj ulici u Moskvi, gdje je živio pokojni Berlioz, morale su strašne brige počam od prošle noći, od srijede na četvrtak.

U ponoć, kako već znamo, došla je u kuću komisija u kojoj je sudjelovao Želdibin, pozvala Nikanora Ivanoviča, obavijestila ga o Berliozovoj pogibiji i zajedno s njim uputila se u stan br. 50.

Tamo su zapečaćeni rukopisi i stvari pokojnika. Ni Grunje, dvorkinje, ni lakomislenoga Stjepana Bogdanoviča u to vrijeme u stanu nije bilo. Komisija je izjavila Nikanoru Ivanoviču da će pokojnikove rukopise uzeti radi sređivanja, da njegov dio stana, to jest tri sobe (kabinet, gostinjska soba i blagovaonica bivše draguljarnice) prelazi u nadležnost stambene zajednice, a pokojnikove stvari čuvat će se u dotičnim prostorijama dok se ne pojave nasljednici.

Vijest o Berliozovoj pogibiji raširila se kućom gotovo nadnaravnom brzinom, i u četvrtak od sedam sati ujutro Bosojevu su počeli telefonirati a zatim se i osobno javljati ljudi s molbama u kojima su zahtijevali pokojnikov stambeni prostor. Tijekom dva sata Nikanor Ivanovič primio je trideset i dvije takve molbe.

One su sadržavale molbe, prijetnje, spletke, prijave, obećanja da će popravke sami platiti, dokaze o nesnosnoj skučenosti i nemogućnosti da se živi u istom stanu s banditima. Među ostalim, potresan po svojoj umjetničkoj snazi bio je opis krađe peljmena¹ koji su neposredno prije toga bili u džepu ogrtača u stanu br. 31, dva obećanja o završetku života samoubojstvom i jedno priznanje o tajnoj trudnoći.

Nikanora Ivanoviča zvali su u predsoblje njegova stana, hvatali za rukav, nešto šaptali, namigivali i obećavali da će mu se odužiti.

¹ peljmeni – rusko nacionalno jelo, u tijesto zavijeno meso

13. Što je **prouzročilo brige** Nikanora Ivanoviča Bosojeva?

- A. postupci komisije u kojoj je sudjelovao Želdibin
- B. lakomislenost Stjepana Bogdanoviča
- C. molbe potencijalnih novih stanara
- D. nestanak dvorkinje Grunje

(1 bod)

14. Što je od sljedećega iskazano **o Berliozu**?

- A. Ubio ga je jedan od njegovih nasljednika.
- B. Obećao je platiti popravak stana.
- C. Dijelio je stan sa sustanarima.
- D. Ostavio je rukopise Nikonoru.

(1 bod)

15. Zbog kojega je od sljedećih **razloga** komisija **pozvala** Nikanora Ivanoviča u **stan br. 50**?

- A. jer je trebao **svjedočiti pečaćenju** Berliozovih stvari
- B. jer ga je htjela ispitati **o krađi** iz Berliozova stana
- C. jer ga je htjela ispitati o Berliozovoj **smrti**
- D. jer je poznavao Berliozove **nasljednike**

(1 bod)

Ivan Gundulić, „Dubravka”

GORŠTAK:

Vrzi¹ riječi i dava' razumjet drugi put:
svirimo obadva, koga je bolje čut!

DIVJAK:

Počni ti najprije natjecat kî se hoć
kî od nas dobije na pir će glumac poć.
I veća ti sramota i šteta:
uzmimo pjevati upored opeta!

GORŠTAK:

Ni dipli² ni tvoj glas zadava strah meni:
ja počeh ovi čas, ti me opet izmijeni!

„(Ovdi satiri svire)”

DIVJAK:

Sada sâm izusti tko sviri bolje od nas;
dobit si³: prepusti od glumca meni čas⁴!

GORŠTAK:

Ili ti je u volji ili nije, stat ćeš tja;
ko glumac najbolji dozvan sam na pir ja.

¹ vrzi – odbaci

² diple – dvojnice, glazbeni instrument

³ dobit si – pobijeđen si

⁴ čas – čast

DIVJAK:

Tamo se it ne muči,⁵ er kê trs raspukla
svirala tvâ zvuči neskladna i mukla.

GORŠTAK:

A buče tej tvoje mješnice⁶ ko spila⁷
po gorah iz koje od vjetar dme⁸ sila.

DIVJAK:

Ah, kada nećeš rog dignut svrh oči,
pođ', svinjo, u brlog, a ovdí ne hroči.

GORŠTAK:

A ti, kad zamukô još nijesi, potrči,
gubava žabo, u kê⁹, a ovdí ne kvrči!

DIVJAK:

Zmijo ljuta, prigrizi otrovni jezik taj;
boljem se ponizi, a u nesvijes ne rigaj!

GORŠTAK:

Rigaš ti zlobni ijed¹⁰, hudi¹¹ svijeh živina,
ali opet upored hod' sa mnóm začina'!

⁵ Tamo se it ne muči – ne trudi se tamo íci

⁶ mješnice – vrsta svirale

⁷ spila – pećina, špilja

⁸ dme – puše

⁹ kê – kal, blato

¹⁰ ijed – bijes

¹¹ hud – zao

DIVJAK:

Ne pjevaj ti neg blej', koze ine gdje pasu;
slavicem gorski jej¹² ne sklada se u glasu.

GORŠTAK:

Ah, nuti¹³ u što ufa crni vran nesvijesni,
da bijeloga on kufa¹⁴ dobit će u pjesni.

DIVJAK:

Rakle mi dvije dunje darova iz njedri,
da od oči svijetlijeh nje popijevam zrak vedri.

GORŠTAK:

Kitu mi njeki dan jabuk dâ Ljubica,
da joj hvalim pram zlatan i ures od lica.

DIVJAK:

Kad moj slatki glas začina,
kako slavic kî se izvija,
na nj doteku iz planina
Hoja, Lero, Dolerija.

GORŠTAK:

Kad moj jezik pjesni klikne
kako staglić¹⁵ kî žuberi,
da me resi, cvijetje nikne,
da me čuju, teku¹⁶ zvijeri.

¹² jej – sova

¹³ nuti – evo, gle

¹⁴ kuf – labud

¹⁵ staglić – češljugar

¹⁶ teku – trče

16. Što Gorštak i Divjak žele **postići nadmetanjem**?

- A. Žele postati **glavni glumci** na svadbi.
- B. Žele za sebe dobiti **najbolje stado**.
- C. Žele steći **naklonost** boga Lera.
- D. Žele se **oženiti** Ljubicom.

(1 bod)

17. S kojom je **namjerom** Rakle darivala Divjaka?

- A. da bi je on **nasmijao** svojom pjesmom
- B. da bi mu **zahvalila** na lijepim riječima
- C. da bi Ljubicu učinila **ljubomornom**
- D. da bi on **opjevao** njezinu ljepotu

(1 bod)

18. Na što se odnosi **podcrtana** riječ u sljedećim stihovima?

„DIVJAK:
Kad moj slatki glas začina,
kako slavic ki se izvija,
na nj doteku iz planina
Hoja, Lero, Dolerija.”

- A. na Divjaka
- B. na glas
- C. na slavica
- D. na Lera

(1 bod)

Miroslav Krleža, „Gospoda Glembajevi”

DR. ALTMANN: A što bi ta medicina – po vama – uopće trebala da može, illustrissime? Spriječiti smrt? A zašto teologija ne može spriječiti smrt?

SILBERBRANDT: Teologija naučava samo to da je subjektivni život tek jedna prolazna faza u mnogo ogromnijim metafizičkim kompleksima. Kompleksima mnogo neshvatljivijim nego što se to nama s našeg uskog antropocentričkog gledišta čini. Život naš je kao stranica knjige koja je u božjim rukama.

DR. ALTMANN: A medicina naučava pak samo to da je subjektivni život tek jedna prolazna faza u organskom razvoju nekih izvjesnih kompleksa čije se funkcije mogu točno odrediti. Medicinski slučaj Glembay je vrlo jednostavan i određen! Medicinski slučaj Glembay nastao je od poremećenosti funkcije srca, i kad je ta funkcija uslijed izvjesnih razloga prestala, medicinski slučaj Glembay je paralelno s time prestao. Faza ugljika i amonijaka je samo kemijska posljedica tog medicinskog slučaja. Vrlo jasna i logična posljedica.

SILBERBRANDT: Tu se, pardon, s logikom nikako ne može proći. To je isto tako kao kad biste amazonsku prašumu htjeli rasvijetliti jednom švedskom šibicom!

DR. ALTMANN: Te svoje provincijalne viceve pričajte vi, dragi moj, svojim sluškinjama na propovijedi u nedjelju popodne! Neprekidno mi se pletete s tim svojim švedskim šibicama među riječi! Što me smetate neprekidno? Ja sam postavio dijagnozu za medicinski slučaj Glembay još prije četiri godine: visokostepena arterioskleroza, ugroženo srce. Dakle: dijeta, mirovanje, gorski zrak. A pacijent je jeo bifteke i ramsteke, pušio havane, pio whisky, uzrujavao se poslovno, putovao, kartao (a čini se da su mu još i erotičke potrebe bile prilično akutne), i mjesto da ode u Dolomite, proveo je dva mjeseca u Casinu de Paris igrajući makao. Naravno: aorta mu je pukla kao vapnena cjevčica! Sasvim normalna i logična pojava!

19. O čemu raspravljaju dr. Altman i Silberbrandt?

- A. o utjecaju stresa na dužinu života
- B. o ovisnosti medicine o teologiji
- C. o mogućim shvaćanjima smrti
- D. o krivnji za Glembajevu smrt

(1 bod)

20. Što **znači** sljedeća Silberbrandtova rečenica?

„To je isto tako kao kad biste amazonsku prašumu htjeli rasvijetliti jednom švedskom šibicom!”

- A. da jednim argumentom može pobiti sve argumente dr. Altmanna
- B. da je medicina nešto u što je nemoguće proniknuti
- C. da se divi idealističkim nastojanjima dr. Altmanna
- D. da se tajna smrti ne može spoznati logikom

(1 bod)

21. Što od sljedećega ukazuje na to da su **sudionici** dijaloga **emocionalno angažirani**?

- A. naknadno pojašnjenje u zagradi
- B. usklične i upitne rečenice
- C. stručna terminologija
- D. upotreba tuđica

(1 bod)

Milan Kundera, „Zavjesa”

Provincijalizam malih

Kako definirati provincijalizam? Kao nesposobnost (ili odbijanje) sagledavanja vlastite kulture u „velikom kontekstu”. Postoje dvije vrste provincijalizma: provincijalizam velikih nacija i onaj malih nacija. Velike se nacije opiru Goetheovoj ideji svjetske književnosti, jer im se njihova vlastita čini dovoljno bogatom da se ne moraju zanimati za ono što se piše drugdje. Kazimierz Brandys kaže to u djelu „Carnets, Paris 1985-1987 (Zapisi, Pariz 1985-1987)”: „Francuski student ima većih rupa u poznavanju svjetske povijesti negoli poljski, ali on to sebi može dopustiti, jer njegova kultura sadrži manje-više sve aspekte, mogućnosti i faze svjetske evolucije.”

Male su nacije nepovjerljive prema „velikom kontekstu” iz upravo suprotnih razloga: one duboko poštuju svjetsku kulturu, no ona im djeluje kao nešto strano, poput neba nad njima, nešto daleko i nedostupno, kao neka idealna zbilja s kojom njihova nacionalna književnost baš i nema veze. Mala je nacija u svojega pisca utisnula uvjerenje da pripada samo njoj. Uperiti pogled s one strane domovinske granice, priključiti se svojim kolegama na nadnacionalnom teritoriju umjetnosti smatra se pretencioznim, prezirnim spram sunarodnjakâ. Budući da se male nacije često nalaze u situacijama kada u pitanje dolazi sâm njihov opstanak, lako im polazi za rukom taj svoj stav prikazati kao moralno opravdan.

Franz Kafka govori o tomu u svojem „Dnevniku”; on promatra jidiš¹ i češku književnost sa stajališta „velike” književnosti, točnije njemačke. Mala nacija, kaže on, prema svojim piscima pokazuje veliko poštovanje, jer je oni čine ponosnom „sram neprijateljskoga svijeta koji je okružuje.” Književnost je za malu naciju „manje stvar književne povijesti” nego „stvar naroda”; upravo ta iznimna osmoza književnosti i naroda olakšava „širenje književnosti u

¹ jidiš – židovsko-njemački jezik

zemlji, gdje se ona vezuje za političke slogane.” Kafka zatim dolazi do ove iznenađujuće opaske: „Ono što se u velikim književnostima odigrava pri dnu i predstavlja podrum koji zdanju nije neophodan, ovdje se odvija na najvećoj svjetlosti; ono što tamo izaziva prolazna okupljanja, ovdje sa sobom povlači ništa manje nego život ili smrt.”

22. Što je prema Kunderinu shvaćanju **suprotno** pojmu **provincijalizma**?

- A. sagledavanje vlastite kulture u globalnome kontekstu
- B. nedostatak zanimanja za svjetsku kulturu
- C. ponos zbog nacionalnoga podrijetla
- D. idealiziranje tuđe kulture

(1 bod)

23. Što je od sljedećega karakteristično za **provincijalizam velikih** nacija?

- A. Pisanje o nadnacionalnim temama smatra se izdajom naroda.
- B. Postoji uvjerenje da je književnost malih naroda pretenciozna.
- C. Vlastita nacionalna kultura smatra se samodostatnom.
- D. Poziva se na Goetheov koncept svjetske književnosti.

(1 bod)

24. Što je od sljedećega iskazano o književnosti **malih nacija**?

- A. Književnici slabije poznaju svjetsku povijest od pripadnika velikih nacija.
- B. Često je povezana s nacionalnim političkim kontekstom.
- C. Podcjenjuje se važnost nacionalne književnosti.
- D. Uglavnom je nadnacionalnoga karaktera.

(1 bod)

Alan Čaplar, „Planinarski vodič po Hrvatskoj”

Planinarsku obilaznicu čine planinarska odredišta povezana u smislenu cjelinu, za čiji obilazak planinarsko društvo koje brine o obilaznici nagrađuje posjetitelje koji ispune zadane uvjete. Obilaznica može biti put, splet putova, zbir međusobno nepovezanih točaka u planinama ili planinarsko natjecanje bez određenih točaka, ali s nekim drugim uvjetima obilaska. Obilazak se potvrđuje otiscima žigova smještenih na kontrolnim točkama u dnevnik ili karton obilaznice ili fotografijama posjetitelja pokraj prepoznatljivih obilježja kontrolne točke. Posjetitelju koji dokaže svoj obilazak prema uvjetima obilaznice organizator dodjeljuje značku ili pisano priznanje, a one kojima je dodijeljeno priznanje upisuje u knjigu posjetitelja. Neki umjesto značke ili pisanog priznanja dodjeljuju bedž, skulpturu ili kakav drugi predmet, a neki samo evidentiraju posjetitelja ne dodjeljujući priznanje.

Svaka planinarska obilaznica treba imati prikladan dnevnik ili karton za utiskivanje žigova na kontrolnim točkama. Dnevnici se obično nabavljaju preko planinarske udruge koja vodi brigu o obilaznici. Pri obilasku planinarskih obilaznica treba ponijeti dnevnik obilaznice, jastučić za žigove i fotoaparat. Planinarske obilaznice nazivaju se i vezni put, planinarski put i slično. Nekad su se planinarske obilaznice nazivale transverzalama, ali se taj naziv više ne upotrebljava.

Obilaznice se razlikuju po težini i trajanju, a obično omogućuju planinaru da, krećući se najlakšim putom, upozna najvrednije planinarske ciljeve u nekoj planini ili regiji. Najkraće među njima mogu se obići za pola dana, a za najduže treba i godinu dana.

Neki planinari zaziru od planinarskih obilaznica tvrdeći da „jurenje za žigovima” nije dobar cilj planinarenja. Drugi ih vrlo rado obilaze, birajući za ciljeve svojih izleta uvijek neke točke koje još nisu posjetili i ovjerali žigom u planinarskim dnevnicima. Cilj i glavni smisao planinarskih obilaznica je da planinare koji su za to zainteresirani uputi i dovede na vrhove koje vjerojatno ne bi posjetili da nemaju nekog drugog razloga.

25. Koja je namjena teksta?

- A. predstaviti priznanja koja planinari dobiju kad obiđu planinarsku obilaznicu
- B. opisati sigurno kretanje planinarskim obilaznicama
- C. objasniti čitateljima ulogu planinarskih obilaznica
- D. definirati vrste planinarskih obilaznica

(1 bod)

26. Zašto planinarske obilaznice imaju žigove na kontrolnim točkama?

- A. da planinari mogu dokazati dolazak do neke točke
- B. da planinarska društva mogu prebrojiti posjetitelje
- C. da planinari mogu prijeći na sljedeću obilaznicu
- D. da se žigovima označi najlakši planinarski put

(1 bod)

27. Zašto neki planinari ne vole planinarske obilaznice?

- A. jer ne žele planinariti **samo zato** da dobiju neko priznanje
- B. jer ne žele planinariti ondje gdje su **već bili**
- C. jer ne žele planinariti **najlakšim** putovima
- D. jer ne žele planinariti **bez** valjana razloga

(1 bod)

„Kako do Revoluta?”

Za otvaranje Revolutova računa ne mora se otvarati web-stranica, odlaziti u fizičku poslovnicu, potpisivati papire ili razgovarati s nekim agentom telefonom. Potrebno je tek instalirati mobilnu aplikaciju i proći kroz postupak otvaranja računa korak po korak. Neće se tražiti previše podataka, osim onih obveznih (...).

Dakle, nakon što je aplikacija instalirana, potrebno ju je pokrenuti, i za početak unijeti broj telefona. Nakon toga potrebno je odrediti PIN koji će se koristiti za prijavu u aplikaciju. PIN ima četiri znamenke, a svakako je uputno ne koristiti PIN koji se već negdje koristi. Nakon toga će se primiti tekstualna poruka sa šesteroznamenastim verifikacijskim kôdom koji je potrebno unijeti u za to predviđeno mjesto, i nakon toga je potrebno unijeti tražene osobne podatke. Tu se ne traži ništa spektakularno, već ime i prezime, datum rođenja i adresa stanovanja. U idućem je koraku potrebno unijeti svoju primarnu adresu e-pošte (nju će kasnije biti potrebno također verificirati), i time će račun na Revolutu biti otvoren. Na taj tek dobiveni račun potrebno je uplatiti i iznos od 10 eura, a to se može bilo nalogom preko internetskog bankarstva ili korištenjem neke kreditne ili debitne kartice. No, prije nego što se prva uplata obavi, uputno je verificirati identitet (to se može napraviti i naknadno, ali je verifikaciju potrebno odraditi). To će se učiniti tako da se dodirne gumb Verify identity te se skenira osobni dokument kao što je osobna iskaznica, vozačka dozvola ili putovnica. Nakon toga potrebno je fotografirati „selfie” te će nakon desetak minuta identitet biti (ili neće) verificiran.

Jednom kada je cijeli taj postupak dovršen, bit će potrebno naručiti prvu fizičku karticu (kasnije je moguće dodati i jednu besplatnu virtualnu karticu). Na teritoriju RH dobivaju se Mastercardove kartice, a postupak je prilično jednostavan. Za besplatni račun potrebno je dodirnuti gumb Get standard card, odrediti PIN kartice (PIN se kasnije može promijeniti, no isključivo na bankomatima), definirati adresu dostave te odrediti vrstu dostave.

BUG, travanj 2019.

28. Kad se „Revolutov” račun **smatra otvorenim**?

- A. kad se unese primarna adresa e-pošte
- B. kad se dobije virtualna kartica
- C. kad se verificira identitet
- D. kad se uplati 10 eura

(1 bod)

29. Kako se **potvrđuje identitet** korisnika „Revolutova” računa?

- A. Skenirani osobni dokument usklađuje se s fotografijom „selfieja”.
- B. Unosi se šesteroznamenkasti verifikacijski kod.
- C. Korisnik unosi zadane brojeve s fizičke kartice.
- D. Korisnik mora doći u poslovnicu.

(1 bod)

30. Što od sljedećega **nije** dio postupka dobivanja **fizičke kartice** za „Revolutov” račun?

- A. davanje naredbe za dobivanje kartice
- B. navođenje adrese dostave
- C. određivanje vrste dostave
- D. promjena PIN-a kartice

(1 bod)

II. Književnost

Zadatci bez polaznoga teksta

Zadatci višestrukoga izbora

U zadatcima višestrukoga izbora **od više** ponuđenih odgovora samo je **jedan točan**.

Točan odgovor morate **označiti** znakom **X** na **listu za odgovore**.

Točan odgovor donosi **jedan bod**.

31. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na **elegiju**?

- A.** Ujedinjuje književni tekst, glazbu i baletne scene s naglašenom scenografijom.
- B.** Prikazuje idiličan život pastira i pastirica, a glavna je tema ljubav.
- C.** Pjesnička je vrsta u kojoj prevladava tuga, bol, čežnja i žaljenje.
- D.** Fabularni i dramski elementi isprepleteni su s lirskim izričajem.

(1 bod)

32. Što **izvorno znači** pojam „tragedija”?

- A.** božanska pjesma
- B.** jarčeva pjesma
- C.** posmrtna pjesma
- D.** žalosna pjesma

(1 bod)

33. Kojom je od sljedećih stilskih figura dočarano **glasanje vrana** u sljedećim stihovima?

„Iza mokrih njiva magle skrivaju
kućice i toranj; sunce u ranama
Mre i motri kako mrke bivaju
Vrbe, crneći se crnim vranama.”

- A. aliteracijom
- B. anadiplozom
- C. anaforom
- D. asonancom

(1 bod)

34. U kojima je od sljedećih stihova upotrijebljen **polisindeton**?

- A. „Mi zalud zidamo toranj do neba
Mi zalud skidamo Boga sa neba”
- B. „Tu svaki vagon dimnjak ima.
Željezni, nahereni, tužni.”
- C. „Dubrava ova slavna svudi
opet zelen svû je primila,
opeta se razgojila”
- D. „I biti slab, i nemoćan,
i sam bez igdje ikoga,
i nemiran i očajan.”

(1 bod)

35. Koji je od navedenih motiva u sljedećim stihovima **naglašen inverzijom**?

„Krv urliče ulicama,
Krv pobjedu krvi slavi,
Krv milost u sebi davi,
Krv na slijepim sulicama.”

- A. krv
- B. ulice
- C. milost
- D. sulice

(1 bod)

36. Koji su od sljedećih stihova **utemeljeni na antitezi**?

- A. „Kolo od sreće uokoli
vrteći se ne pristaje:
tko bi gori, eto je doli,
a tko doli, gori ustaje.”
- B. „Već uzdišući vjetrom jesen klisi,
Suznim i tužnim maglam ovijena;
Odnaša nakit s drvlja osušena:
Još koje suho voće s grane visi.”
- C. „Niš ni bilo među nama,
što se mora skrit od ljudi;
niš ni bilo među nama
što ne smije doznat mama.”
- D. „Svitaše. Još bî tama u lugu,
Pan se ukaza s omašnim mijehom.
On stupi na čistac pod jasiku tanku
I tu se oglasi smijehom.”

(1 bod)

37. Što je heksametar?

- A. pjesma od šest **strofa**
- B. strofa od šest **stihova**
- C. stih od šest **slogova**
- D. stih od šest **stopa**

(1 bod)

38. Koje od sljedećih stihova iz tragedije „Antigona” izgovara Antigona?

- A. „Što brže je odvedite! Zatvorite
Po naredbi u grobnu izbu; samu je
Ostavite nek' umre ako želi to”
- B. „S muškarcima se ne možemo boriti;
Pa onda jači nama zapovijedaju
Ta slušat nam je to i òd tog mučnije.”
- C. „Ja, dakle, molim one što pod zemljom su
Nek' oprostite jer evo sila prijeći me;
A poglavare slušat ću. Jer raditi
Što snage prelazi baš nije pametno.”
- D. „Ta mrtve sam vas sama svojim rukama
Uredila i oprala te izlila
Na grob žrtvu; sada pak, Poliniče,
Za pokop tvoj ovakvu plaću dobivam.”

(1 bod)

39. Koji lik u Shakespeareovu „Hamletu” **izgovara** sljedeće rečenice?

„I tako plemenitog oca
Izgubih ja, a sestra mi je pala
U očaj ljuti. Ako hvalit je
Unazad mogu, njena je vrlina
Na vrhu našeg vijeka stajala,
Da javlja svijetu njeno savršenstvo –
Al još će doći moja osveta”

- A. Fortinbras
- B. Hamlet
- C. Horacije
- D. Laert

(1 bod)

40. Kojemu **književnom razdoblju** pripadaju sljedeći stihovi?

„O lijepa, o draga, o slatka slobodo,
dar u kom sva blaga višnji nam bog je dô,
uzroče istini od naše sve slave,
uresu jedini od ove Dubrave,
sva srebra, sva zlata, svi ljudski životi
ne mogu bit plata tvôj čistoj ljepoti!”

- A. baroku
- B. prosvjetiteljstvu
- C. renesansi
- D. romantizmu

(1 bod)

41. Koja se od sljedećih rečenica **odnosi** na književno razdoblje **baroka**?

- A. Pjesnici stvaraju poseban pjesnički jezik bogat neologizmima, neobičnom metaforikom i mnoštvom stilskih figura.
- B. Pjesništvo negira postojeće gramatičke i logičke strukture rečenice, što je odraz kaotičnoga ratnog stanja u svijetu.
- C. Obilježava ga hedonistički pristup svijetu i ideja slobodnoga tjelesnog i duhovnog razvoja pojedinca.
- D. Obilježava ga dugotrajno nezadovoljstvo pojedinca vlastitim stanjem i težnja za nedostižnim.

(1 bod)

42. Na koju se **književnu vrstu** odnosi sljedeća rečenica?

Treba biti napisana uzvišenim stilom, u stihu, u pet činova, prikazivati plemenite karaktere i poštovati kriterij doličnosti.

- A. na baroknu melodramu
- B. na klasicističku tragediju
- C. na prosvjetiteljsku komediju
- D. na romantičarsku dramu

(1 bod)

43. Koja je od sljedećih tvrdnja **karakteristična** za **romantičarsku** književnost?

- A. Likovi u djelima racionalno promišljaju o svojim postupcima.
- B. Književni tekstovi temelje se na religioznim motivima.
- C. Pejzaž odražava unutrašnje stanje glavnih likova.
- D. Uzori se pronalaze u renesansnoj književnosti.

(1 bod)

44. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na **larpurlartizam**?

- A. Umjetnička djela trebaju buditi nacionalnu svijest.
- B. Umjetnost treba sama sebi biti ciljem i svrhom.
- C. Umjetnička djela trebaju oponašati stvarnost.
- D. Umjetnost treba imati didaktičku ulogu.

(1 bod)

45. Tko je pripovjedač u sljedećemu primjeru?

„Kad ujutro s izlaskom sunca krenem van u svoj Wahlheim i ondje u vrtu gostionice sâm berem svoj grašak, sjednem, pa ga gulim i u međuvremenu čitam svog Homera;”

- A. Gregor Samsa
- B. Meursault
- C. Raskolnikov
- D. Werther

(1 bod)

46. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi **na završetak** romana „Zločin i kazna”?

- A. Glavni junak iskupljenje pronalazi u vjeri, radu i ljubavi.
- B. Glavni junak čeka smaknuće u zatvoru.
- C. Glavni se junak prijavio u vojsku.
- D. Glavni se junak ubio.

(1 bod)

47. Što je po književnoj vrsti Kafkin „Preobražaj”?

- A. basna
- B. mit
- C. pripovijetka
- D. tragedija

(1 bod)

48. Koja se od sljedećih tvrdnja **odnosi** na **zbirku pjesama** „Cvjetovi zla” Charlesa Baudelairea?

- A. Povezuje se ljubav prema ženi s ljubavlju prema domovini.
- B. Posvećena je platonskoj ljubavi prema idealnoj ženi.
- C. Opjevava dekadenciju suvremenoga čovjeka.
- D. Sadrži pjesme pastoralnoga ugođaja.

(1 bod)

49. Na kojemu je od sljedećih književnih pravaca **utemeljena** književnost **hrvatske moderne**?

- A. na ekspresionizmu
- B. na futurizmu
- C. na nadrealizmu
- D. na simbolizmu

(1 bod)

50. Koje je od sljedećih obilježja **karakteristično** za **epsko kazalište**?

- A. dramsko trojedinstvo
- B. „deus ex machina”
- C. efekt začudnosti
- D. „quid pro quo”

(1 bod)

51. Tko je **emocionalno uporište** književnomu liku **Leoneu Glembaju**?

- A. barunica Castelli
- B. Ignjat Glembaj
- C. Silberbrandt
- D. Angelika

(1 bod)

52. Koji je od sljedećih primjera **početak romana** „Kiklop” Ranka Marinkovića?

- A. „Danas je mama umrla. Ili možda jučer, ne znam.”
- B. „Na početku mjeseca srpnja, po neobično toplom vremenu, pred veče, iziđe neki mladić na ulicu iz svoje sobice, koju je bio unajmio kod stanara u S-skoj uličici”
- C. „Kako se radujem što sam otišao! Predobri prijatelju, eto što je srce čovjekovo!”
- D. „MAAR ... MAAR ... zaviče glas s krova.”

(1 bod)

53. Koji lik iz romana „Kiklop” Ranka Marinkovića **izgovara** sljedeće rečenice?

„Nemam više što da izgubim, jer ništa više nemam. Čak ni ovo tijelo nije više moje. Svoj kadaver sam prodao medicinskom fakultetu.”

- A. Adam ATMA
- B. don Fernando
- C. Maestro
- D. Melkior

(1 bod)

54. Na koju se generaciju književnika odnosi sljedeća rečenica?

Njihova poezija, koja se često naziva i filozofskom poezijom, objavljuje se u časopisu koji izlazi u Zagrebu od 1961. do 1968., a već je u prvome broju istaknuta njihova sklonost stilskom pluralizmu.

- A. na krugovaše
- B. na kvorumaše
- C. na offovce
- D. na razlogovce

(1 bod)

55. Kojemu književnom djelu pripadaju sljedeći stihovi?

„Iđe četa, ali kamo?
Man ćeš pitat četu istu.
Man ćeš pitat brze munje.”

- A. djelu „Hamlet”
- B. djelu „Dubravka”
- C. djelu „Život je san”
- D. djelu „Smrt Smail-age Čengića”

(1 bod)

III. Jezik

Zadatci višestrukoga izbora

U zadatcima višestrukoga izbora **od više** ponuđenih odgovora samo je **jedan točan**.

Točan odgovor morate **označiti** znakom **X** na **listu za odgovore**.

Točan odgovor donosi **jedan bod**.

56. U kojoj je od sljedećih rečenica **podcrtana** riječ **pravopisno točna**?

- A. Prošao je pokraj njih urlićući od bola.
- B. Vjetar je fijućući prošao kroz grane.
- C. Razveselila ga je trepćući očima.
- D. Ptica se javila čurlićući.

(1 bod)

57. U kojoj je od sljedećih rečenica **podcrtana** riječ **pravopisno točna**?

- A. Postotak rješenosti vrlo je visok.
- B. Svi su zadatci točno rješeni.
- C. Zadatak je lako rješiv.
- D. Rješite peti zadatak.

(1 bod)

58. Koja je od sljedećih rečenica napisana **u skladu** s pravilima o pisanju **velikoga** i **maloga početnog** slova?

- A. Puni izražaj ekspresionizma Meštrović je dosegnuo u djelu „Glava sv. Ivana Krstitelja”.
- B. U Arheološkome muzeju u Puli postavljena je Izložba moderne Hrvatske skulpture.
- C. Ispred Hrvatskoga Narodnog Kazališta postavljena je skulptura „Zdenac života”.
- D. Ivan Meštrović odrastao je u Otavicama, malome selu u Dalmatinskoj Zagori.

(1 bod)

59. Koji je od sljedećih primjera u sljedećoj rečenici **pravopisno točan**?

On je odličan foto-reporter. Kupio je 22 inčni monitor, otvorio novu adresu e pošte i nakon dan-dva započeo je s radom.

- A. foto-reporter
- B. 22 inčni monitor
- C. adresa e pošte
- D. dan-dva

(1 bod)

60. U kojoj je od sljedećih rečenica **podcrtana** riječ **naglašena**?

- A. Nisam ih razgovijetno čuo.
- B. Sviđa im se naš prijedlog.
- C. Neka on to sam traži.
- D. Pogledaj mu u oči.

(1 bod)

61. U kojoj je od sljedećih rečenica **podcrtana** riječ **pravopisno točna**?

- A. Dječji će vrtić podhodnikom biti spojen s glavnom pristupnom cestom.
- B. U sredini stare smeđkaste fotografije nalazila se moja majka s obitelji.
- C. Ispod prvoga retka nalazio se tekst ispisan sitnim slovima.
- D. Rabska pješćana plaža nadaleko je poznata.

(1 bod)

62. U kojoj je od **podcrtanih** riječi provedena **palatalizacija**?

- A. Glasno viče i upozorava ih na opasnost.
- B. Po cijeli dan skače po dvorištu.
- C. Snažno vuče kola uzbrdicom.
- D. To me se ne tiče.

(1 bod)

63. Što je **korijenski morfem** u riječi „**pjevačica**”?

- A. pjev-
- B. pjeva-
- C. pjevač-
- D. pjevačic-

(1 bod)

64. Koji **morfem** u riječi „podstanarov” ima **značenje vršitelja** radnje?

- A. -stan-
- B. -ar-
- C. -ov-
- D. -Ø

(1 bod)

65. Koja je riječ u sljedećoj rečenici u **genitivu**?

Sela su opustjela kad ju je mnoštvo došlo vidjeti kao da su anđela skinuli s oltara.

- A. sela
- B. ju
- C. anđela
- D. oltara

(1 bod)

66. U kojoj je od sljedećih rečenica **točan instrumental**?

- A. Riješio je nedoumice sa žirijom zbog neobjavljene priče.
- B. Svojim esejom na maturi oduševio je poznanike.
- C. Novac je držao u ladici pod ključom.
- D. Namazala je usta crvenim ružom.

(1 bod)

67. U kojoj je od sljedećih rečenica upotrijebljena **odnosna zamjenica**?

- A. Predstavi knjigu koju si pročitala.
- B. Vidjeli smo ga prošli tjedan.
- C. Pisao je o tome događaju.
- D. Ne žalim ni za čim.

(1 bod)

68. U kojoj je od sljedećih rečenica **glagol u jednini**?

- A. Cijelo ljeto zabavljaše se na moru.
- B. Iznenada odoše bez pozdrava.
- C. Kućicu napraviše na drvetu.
- D. Ispratiše nas na put.

(1 bod)

69. U kojoj je od sljedećih rečenica upotrijebljen **točan glagolski prilog**?

- A. Zbog radova na cesti prije će stići idući pješice nego biciklom.
- B. Baka me je opomenula jer sam juhu opet jeo srkajući.
- C. Učitelj je viknuo hrabrući me da preskočim kozlić.
- D. Koračali su šumom zviždući izviđačku himnu.

(1 bod)

70. U kojoj je rečenici **podcrtana** riječ **prilog**?

- A. Krajem siječnja planiraju vjenčanje.
- B. Pokraj rijeke nalazi se stadion.
- C. Teško je s njom izići nakraj.
- D. Bio je to krajnji nemar.

(1 bod)

71. Koji od sljedećih frazema **ima značenje** 'prošlo je bez posljedica'?

- A. tjerajući lisicu, istjerao vuka
- B. mi o vuku, a vuk na vrata
- C. postaviti vuka za pastira
- D. pojeo vuk magarca

(1 bod)

72. U kojoj je od sljedećih rečenica **upotrijebljen frazem**?

- A. Skidam joj rukavice zbog iskazane hrabrosti.
- B. Skidam joj cipele zbog iskazane hrabrosti.
- C. Skidam joj kaput zbog iskazane hrabrosti.
- D. Skidam joj kapu zbog iskazane hrabrosti.

(1 bod)

73. Koja je od sljedećih rečenica **značenjski smisljena**?

- A. Danas se u našem restoranu nudi i plava i pečena riba.
- B. Danas se u našem restoranu nudi i plava i sušena riba.
- C. Danas se u našem restoranu nudi i plava i svježa riba.
- D. Danas se u našem restoranu nudi i plava i bijela riba.

(1 bod)

74. U kojoj je od sljedećih rečenica **podcrtana** riječ **egzotizam**?

- A. Mecene su pokrovitelji talentiranih umjetnika, a ime su dobili prema rimskome eruditu Gaju Cilniju Mecenatu.
- B. Bradatice su u 19. stoljeću bile teške bedemske puške, koje su mogle imati duže ili kraće cijevi.
- C. Moreška je romantični bojni ples s mačevima nastao oko 12. stoljeća na Mediteranu.
- D. Bongosi su afro-kubanske udaraljke sastavljene od dvaju malih spojenih bubnjeva.

(1 bod)

75. U kojemu je od sljedećih primjera **ktetik**?

- A. dravska šuma
- B. jadranska lignja
- C. lepoglavska čipka
- D. velebitska degenija

(1 bod)

76. Koja je od sljedećih riječi **nastala** tvorbenim **sufiksom** „-ica”?

- A. blagovaonica
- B. mjenjačnica
- C. nogavica
- D. žličica

(1 bod)

77. Koja je riječ u sljedećoj rečenici **nastala čistim slaganjem**?

Umjesto da obnove potpalublje preokooceanskoga broda, premazali su ga vodootpornom bojom.

- A. umjesto
- B. potpalublje
- C. preokooceanski
- D. vodootporan

(1 bod)

78. Koja je od sljedećih riječi **tvorena od glagola**?

- A. bijelac
- B. mudrac
- C. starac
- D. tvorac

(1 bod)

79. Koja je od sljedećih **posuđenica** naglašena **u skladu** s naglasnom normom **hrvatskoga standardnog jezika**?

- A. aligâtor
- B. alùmīnij
- C. defilê
- D. humanīst

(1 bod)

80. Na koje se **djelo odnosi** sljedeća rečenica?

To je najstariji hrvatski glagoljički povijesno-pravni dokument pisan narodnim jezikom, koji govori o odnosima u srednjovjekovnim primorskim gradovima.

- A. na „Bašćansku ploču”
- B. na „Ljetopis popa Dukljanina”
- C. na „Poljički statut”
- D. na „Vinodolski zakonik”

(1 bod)

Prazna stranica

Prazna stranica